

Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen van Stichting Pensioenfonds Hoogovens

Bij de taakuitoefening geeft het pensioenfonds zich rekenschap van maatschappelijke gevolgen van de beleggingen. Het gaat hierbij om de ecologische, sociale en governance factoren (ESG). De OESO richtlijnen voor Responsible Business Conduct en de General Principles van de Verenigde Naties zijn bij de invulling van het beleid richtinggevend. SPH onderschrijft daarmee de ESG-due-diligence stappen conform het OESO-richtsnoer.

Beleggingsbeginselen

De verklaring beleggingsbeginselen kent de volgende overtuigingen m.b.t verantwoord beleggen:

- Maatschappelijk verantwoord beleggen moet passend zijn bij de doelstellingen van het pensioenfonds.
- Het pensioenfonds is zich er van bewust dat eigenaarschap maatschappelijke verantwoordelijkheid met zich meebrengt en handelt hiernaar.

Langetermijnwaardecreatie

SPH streeft in de beleggingen naar langetermijnwaardecreatie. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar

- Externe economische waardecreatie: Toegevoegde financiële waarde die ten goede komt aan partijen en stakeholders buiten het bedrijf/organisatie , zoals aandeelhoudersrendement.
- Interne economische waardecreatie: Toegevoegde financiële waarde voortvloeiend uit de bedrijfsvoering/activiteit (ondernemerschap, innovatie, productontwikkeling) aan bedrijf/organisatie zelf.
- Interne sociaal-maatschappelijke waardecreatie: bijvoorbeeld medewerkertevredenheid, ontwikkeling van medewerkers.
- Externe sociaal-maatschappelijke waardecreatie: Positieve maatschappelijke impact door de bedrijfsvoering/activiteit: bijvoorbeeld werkgelegenheid, verbetering leefkwaliteit door producten.

Vanuit de achtergrond en doelstellingen van het pensioenfonds richt SPH primair op de externe economische langetermijnwaardecreatie. Dit betekent echter niet dat de andere vormen van waardecreatie voor SPH niet van belang zijn. Deze moeten bijdragen aan de externe waardecreatie, of zullen er veelal een noodzakelijke voorwaarde voor zijn.

Voor SPH is langetermijnwaardecreatie pas mogelijk als werkgever en organisatie goed kunnen functioneren en relevant zijn voor de maatschappij. Voor de belegger is het van belang dat de interne en sociaal-maatschappelijke langetermijnwaardecreatie door bijvoorbeeld innovatie, productontwikkeling, maatschappelijke relevantie uiteindelijk in voldoende mate vertaald wordt naar externe economische waardecreatie.

Dit betekent geenszins dat hierbij extremen opgezocht worden. Wat dat betreft wordt bij factoren die een rol spelen bij sociaal-maatschappelijke waardecreatie onderscheid gemaakt tussen

- “aandachtspunten”: factoren die niet bijdragen aan sociaal-maatschappelijke waardecreatie, en
- “no-go’s”: factoren die bijdragen aan sociaal-maatschappelijke waardevernietiging

SPH streeft er naar blootstelling aan de laatste categorie zo veel als mogelijk te voorkomen, deze passen niet bij het fonds.

De bovenstaande beschrijving van de langetermijnwaardecreatie die SPH nastreeft wordt in onderstaand schema geïllustreerd:

	Interne waardecreatie	Externe waardecreatie
Economische waardecreatie	Innovatie, ondernemerschap, risicobereidheid, productontwikkeling, fusies en overnames, herstructurering	Financiële prestaties, accounting of marktwaarden, aandeelhoudersrendement, omzet
Sociaal maatschappelijke waardecreatie, aandachtspunten	Lacunes in werknemers-tevredenheid, veiligheid, ethiek werkvloer, ontwikkeling medewerkers	Lacunes in maatschappelijk verantwoord ondernemen, ethisch gedrag, productkwaliteit, duurzaamheid, werkgelegenheid
Sociaal maatschappelijke waardecreatie, no-go's	Gevaar voor medewerkers, uitbuiting	Onethisch gedrag, corruptie, gevaar voor omwonenden en klanten

Thematische aandachtsgebieden

SPH onderschrijft de ESG-due-diligence stappen conform het OESO-richtsnoer. Hierbij wordt, onder andere op basis van de prioriteiten van de achterbannen, speciaal aandacht gegeven aan een viertal thematische aandachtsgebieden. Dit brengt focus (in tijd en inzet) aan bij de uitvoering van het maatschappelijk verantwoord beleggen en helpt om het gericht en concreet te maken. SPH richt zich daarbij op klimaatverandering en een goede leef- en werkomgeving. SPH heeft dit in vier thematische aandachtsgebieden uitgewerkt.

Klimaatverandering: SPH beschouwt klimaatverandering als een ontwikkeling die op lange termijn zowel de maatschappij de financiële opzet van het fonds raakt omdat economie en samenleving op hoofdlijnen door de klimaatveranderingen geraakt kan worden, maar ook omdat bedrijven waarin SPH belegt zelf gevoelig kunnen zijn voor de klimaatveranderingen en hier op (moeten) inspelen. SPH bekijkt klimaatverandering bij voorkeur in de bredere context van circulariteit.

- **Thema 1: Klimaat als risico.** Hierbij wordt gekeken naar welke factoren bepalen hoe het pensioenfonds presteert in een klimaat-stressscenario, hoe groot de effecten zijn, en hoe de prestaties/impact in een klimaat-stressscenario mogelijk verbeterd kunnen worden.
- **Thema 2: Klimaat als kans voor de circulaire economie:** In een circulaire economie wordt anders omgegaan met materialen en producten waarbij de functie en de levensduur van producten geoptimaliseerd wordt en onnodige waardevernietiging van grondstoffen wordt voorkomen. “Re-use, Reduce, Recycle” zijn de begrippen die daarbij horen. Deze Re's worden ingedeeld in drie groepen van activiteiten die bedrijven kunnen ondernemen, zeker ook uit het oogpunt van maatschappelijke verantwoordelijkheid: het slimmer produceren en slimmer en efficiënter gebruikmaken van producten, het verlengen van de levensduur van eindproducten; en hergebruik van afgedankte producten. SPH ziet circulariteit als een (maatschappelijk) belangrijke ontwikkeling, die naar voren moet komen bij het uitoefenen van invloed als belegger. Het omschakelingsproces naar een circulaire en klimaatneutrale economie brengt financiële risico's en kansen met zich mee. Het niet of te traag omschakelen naar een circulaire economie wordt als maatschappelijk schadelijk beschouwd.

Goede leef- en werkomgeving: Een gezonde en veilige leef- en werkomgeving, voor werknemers van bedrijven en inwoners, is van groot belang. SPH ziet hierin met name de wisselwerking: goede werkomstandigheden zijn van minder waarde in een slechte leefomgeving, net zo goed als een goede leefomgeving de effecten van een slechte werkomstandigheden niet kan compenseren.

- **Thema 3: gezonde leefomgeving.** De gezonde leefomgeving kan worden bevorderd door het verbeteren van de gezondheid door milieukwaliteit, biodiversiteit en leefstijl.. Er moet ten minste voldaan worden aan geldende milieunormen. Daarbij is het nodig dat verkeers-, milieu-, omgevingsveiligheids- en gezondheidsrisico's beheersbaar zijn en het liefst voorkomen worden. En bovendien dat nieuwe risico's en gevaren voor de gezondheid tijdig gesignaleerd en aangepakt worden. Nieuwe productieprocessen, infrastructuur, installaties, transporten en producten moeten daarbij inherent veilig zijn, waarbij er tevens een duidelijke koppeling met circulariteit is.
- **Thema 4: Goede arbeidsomstandigheden** dragen tevens bij aan een goede leefomgeving, alsook langetermijnwaardcreatie. Goed werkgeverschap is gericht op de omgang tussen medewerkers, management en stakeholders en hun onderlinge arbeidsverhoudingen en arbeidsrelaties, zowel binnen het bedrijf als binnen de (internationale) sector. De inrichting van goed werkgeverschap varieert per land en cultuur; SPH ziet hierbij het recht op organisatie en het onderkennen en toepassen van leefbare lonen ("living wages") als een belangrijk element.

Deze vier thematische aandachtsgebieden zijn verbonden met de volgende Social Development Goals van de Verenigde Naties:

- SDG 3: Good health and well-being (Thema 3)
- SDG 8: Decent work and economic growth (Thema 4)
- SDG 11: Sustainable cities and communities (Thema 3)
- SDG 12: Responsible consumption and production (Thema 2)
- SDG 13: Climate action (Thema 1, Thema 2)

Implementatie

Concreet voert SPH m.b.t. maatschappelijk verantwoord beleggen in het portefeuillemangement o.a. de volgende acties uit

- Stemrecht wordt in principe altijd uitgevoerd. Voor de intern beheerde aandelenportefeuille wordt dit gedaan volgens het stembeleid (zie hoofdstuk 10 in 'Beleid aangaande Beleggingen'). Hierbij wordt SPH geadviseerd door een externe specialist, die o.a. alle moties bijhoudt en van een stemadvies voorziet. Over het stemgedrag wordt gerapporteerd.
- In de intern beheerde aandelenportefeuille worden ESG-factoren naast andere factoren meegenomen, met name bij selectie of deselectie van bedrijven. Eens per jaar wordt in een notitie over de belangrijkste ESG-issues aan het Bestuur gerapporteerd.
- Door ESG gemotiveerde acties in de intern beheerde aandelenportefeuille kunnen bestaan uit stemgedrag en (de)selectie van bedrijven.
- Een zogenaamde 'best in class' benadering is niet geschikt voor een sterk geconcentreerde portefeuille als de intern beheerde aandelenportefeuille, en wordt dus ook niet gevolgd.
- Er wordt een lijst met a-priori uitsluitingen gehanteerd, waarop in elk geval bedrijven die actief zijn in de productie van clustermunitie en bedrijven die onderwerp zijn van internationale sanctiewetgeving deel van moeten uitmaken. Het is zowel interne als externe actieve beheerders verboden in bedrijven op de uitsluitingenlijst te beleggen.
- Bij selectie en evaluatie van externe aandelenvermogensbeheerders wordt expliciet gevraagd naar het verantwoord beleggen beleid, het meenemen van ESG-factoren, stembeleid en de onderbouwing hiervan. Er wordt hier verplicht expliciet verslag van gedaan in de selectie- en evaluatierapporten. Het telt mee in de totale afweging.
- SPH belegt in niet-beursgenoteerd vastgoed. Dat maakt de relatie met specifieke objecten vrij direct, ook al worden de beleggingen uitgevoerd door externe partijen. Bij vastgoed is ook het verband tussen ESG-factoren en risico & rendement relatief duidelijk en de integratie ervan dus van groot belang. Investerings in verbetering van de duurzaamheid van gebouwen kunnen vaak door hogere huren meer dan gecompenseerd worden, terwijl ze zorgen voor verlaging van risico's en (energie)kosten.
- Bij het aangaan van een nieuwe vastgoedinvestering wordt de GRESB score (of vergelijkbaar instituut) nadrukkelijk in de overweging meegenomen. Wel of geen deelname aan de GRESB enquête weegt zwaar mee in het besluit om wel of niet te investeren in het fonds. Tijdens due diligence van een vastgoedmanager wordt bij bestaande fondsen gekeken naar de GRESB scores (of van een vergelijkbaar instituut en de ontwikkeling daarvan over de jaren. Eveneens wordt gekeken wat de targets en ambities van het fonds op de midden en lange termijn zijn;
- Na publicatie van GRESB scores wordt gekeken naar de resultaten van SPH's vastgoedmanagers en indien onderdelen verslechterd zijn ten opzichte van het voorgaande jaar of ten opzichte van de peer group dan worden hierover vragen gesteld aan het management. Ook gedurende het jaar worden de vorderingen op het gebied van ESG in de gaten gehouden.

- In 2018 heeft SPH toegang gekocht tot een toonaangevende database met ESG informatie en ESG-ratings van een zeer groot aantal bedrijven. Deze wordt gebruikt voor het ondersteunen van ESG analyses en het monitoren van het ESG profiel van portefeuilles. Deze aanvullende data en kennis ondersteunt bij het voldoen aan de verplichtingen voortvloeiend uit de ondertekening van het IMVB convenant.
- Jaarlijks wordt een analyse gemaakt van de mate waarin de SPH portefeuille blootstaat aan klimaatrisico.

SPH past langetermijnwaardecreatie onder andere toe door middel van de “bottom-up” beleggingsbenadering in de SPH-beleggingsportefeuille. Het hanteren van *geconcentreerd bottom-up* als dominante beleggingsstijl binnen met name de aandelenportefeuille zorgt er ook voor dat maatschappelijk controversiële bedrijven in veel gevallen nooit door de selectie komen, omdat men zich richt op het selecteren van bedrijven met gunstige lange termijn eigenschappen. Verder werkt de relatief eenvoudige beleggingsmix van SPH ook als een filter. Bijvoorbeeld de afwezigheid van emerging market debt als beleggingscategorie en het beperken van private beleggingen tot Europa en de VS voorkomt ook in hoge mate dat SPH direct betrokken raakt bij twijfelachtige projecten en/of foute regimes.